

**דוח יחס כושר פירעון כלכלי של
הראל חברה לביטוח בע"מ
ליום 31 בדצמבר 2020**

תוכן עניינים
דוח יחס כושר פירעון כלכלי של
הראל חברה לביטוח בע"מ
ליום 31 בדצמבר 2020

דוח מיוחד של רו"ח	שגיאה! הסימניה
אינה מוגדרת.	
1. רקע ודרישות גילוי	3
א. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II	3
ב. הוראות בתקופת הפריסה	3
ג. הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי	4
ד. הגדרות	5
ה. מתודולוגית החישוב	6
ו. הערות והבהרות	7
2. יחס כושר פירעון וסף הון	8
3. מידע אודות מאזן כלכלי	9
א. מאזן כלכלי	13
ב. הרכב ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	14
4. הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	15
5. הון נדרש לכושר פירעון (SCR)	17
6. סף הון (MCR)	17
7. השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה	18
8. ניתוח רגישות לשינויים בריבית	19
9. מגבלות על חלוקת דיבידנד	19

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

לכבוד
הדירקטוריון של
הראל חברה לביטוח בע"מ

א.ג.נ.

הנידון : בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון כלכלי

מבוסס Solvency II של חברת הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "החברה") ליום 31 בדצמבר, 2020

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - "SCR") ואת ההון הכלכלי של חברת הראל חברה לביטוח בע"מ ליום 31 בדצמבר, 2020 (להלן - "המידע"), המצורף בזה.

הדירקטוריון וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II, כפי שנכללו בחוזר ביטוח מספר 2020-1-15 מתאריך 14 באוקטובר 2020 וכן בהתאם להוראות הממונה בדבר עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II מתאריך 15 באוקטובר 2020 (להלן - "ההוראות").

החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי ובהתאם להנחיות הממונה, כפי שנכללו בנספח ב' לחוזר ביטוח 2017-1-20 מ-3 בדצמבר 2017, המפרט הוראות לעניין ביקורת על דוח יחס כושר פירעון כלכלי. לא בדקנו את נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2020, כפי שמוצג בסעיף 3.א. בדו"ח, פרט לבדיקה כי סכום הניכוי אינו עולה על הסכום המהוון הצפוי של מרווח הסיכון וההון הנדרש לכושר פירעון בגין סיכונים ביטוח חיים ובריאות בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפריסה בהתאם לדפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש המשפיע הן על חישוב שחרור ההון הצפוי והן על שחרור מרווח הסיכון הצפוי כמפורט בהוראות לעניין חישוב מרווח הסיכון.

פרט לאמור לעיל לעניין נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה, בהתבסס על בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון וההנהלה של החברה בהכנת המידע, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות הוכנו, מכל הבחינות המהותיות בהתאם להוראות, והוצגו, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש ומרווח הסיכון שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע. אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף 1.ו. - הערות והבהרות בדוח יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטורים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

תל אביב, 30 ביוני 2021

בכבוד רב,

סומך חייקין
רואי חשבון

1. רקע ודרישות גילוי

א. **משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II**

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר ביטוח 2020-1-15 מיום 14 באוקטובר 2020, שעניינו "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן - "הוראות משטר כושר פירעון כלכלי") ובהתאם להבהרות והנחיות נוספות של הממונה שעניינן יישום משטר כושר פירעון כלכלי. המידע נערך ומוצג בהתאם להוראות פרק 1 שבחלק 4 לשער 5 בחוזר המאוחד, כפי שעודכנו לאחרונה בחוזר ביטוח 2020-1-17 מיום 14 באוקטובר 2020 שעניינו עדכון הוראות החוזר המאוחד בעניין "דין וחשבון לציבור" - גילוי אודות יחס כושר פירעון כלכלי (להלן - "הוראות הגילוי").

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי קובעות מודל סטנדרטי לחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים שלהם היא חשופה. **יחס כושר הפירעון הינו היחס בין ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון.**

ההון העצמי המוכר, לצורך משטר כושר פירעון כלכלי, מורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מגננונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. הוראות משטר כושר פירעון כלכלי כוללות מגבלות על הרכב הון עצמי ביחס ל-SCR (ראה להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (בתקופת הפריסה, המפורטת להלן נקבע כי שיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

את ההון המוכר יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - "SCR"). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשותם תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.
- רמה מינימלית של הון (להלן - "MCR" או "סף הון"). בהתאם להוראות סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לסכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בהוראות סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR. ההון המוכר וההון הנדרש מחושבים באמצעות נתונים ומודלים המתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. חישובים אלה הם בעלי רמת מורכבות גבוהה.

ב. **הוראות בתקופת הפריסה**

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי כוללות, בין היתר, הוראות מעבר, במסגרתן נקבעה תקופת פריסה בה תישמנה ההנחיות הבאות:

(א) **ניכוי מעתודות הביטוח**

בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, חברת ביטוח רשאית, לאחר שקיבלה אישור הממונה לכלול בחישוב עתודות הביטוח בתקופת הפריסה ניכוי מעתודת הביטוח (להלן - "הניכוי"). הניכוי מחושב, בהתאם להנחיות הממונה במכתב למנהלי חברות הביטוח מיום 15 באוקטובר 2020, המפרט את העקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה (להלן - "מכתב עקרונות הניכוי") והוא מופחת באופן הדרגתי עד ליום 31 בדצמבר 2032.

בהתאם לעקרונות חישוב הניכוי, הניכוי בתקופת הפריסה יחושב בחלוקה לקבוצות סיכון הומוגניות, בגין פוליסות שהונפקו עד ליום 31 בדצמבר 2016. הניכוי האמור יחושב כהפרש שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) המיוחס להן (ללא התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים. ערכו בתקופת הפריסה יחושב בצורה זהירה ושמרנית. על החברה לוודא שערכו של הניכוי בכל מועד דיווח יהלום את קצב הגידול הצפוי ביחס כושר הפירעון כאשר הוא מחושב ללא הניכוי בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות.

החברה נדרשת לחשב מחדש את הניכוי בתקופת הפריסה בתקופות עוקבות מידי שנתיים, אם חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכון או במבנה העסקים של החברה או בהתאם לדרישת הממונה. חישוב מחדש עשוי לשנות את ערכו של הניכוי.

במהלך שנת 2020 לא אירעו שינויים אשר עולים בקנה אחד עם הטריגרים לחישוב מחדש ולכן בחישוב הניכוי ליום 31 בדצמבר 2020 לא בוצע שינוי מעבר להפחתה ליניארית של 1/13 מסכום הניכוי לאחר תיקון נתוני 31 בדצמבר 2019, בהתאם למכתב ההבהרה בנושא מיום 18 במרץ 2021 בעניין יישום רטרואקטיבי של חוזר ה-LAT (ראו סעיף ה להלן). החברה קיבלה את אישור הממונה ביום 25 באוקטובר 2020 להכללת הניכוי בחישוב התחייבויותיה. סכום הניכוי שנכלל בבקשת החברה אושר במלואו.

שיטת חישוב זו לתקופת הפריסה מחליפה שיטה קודמת לתקופת הפריסה שיושמה בתקופות קודמות, לפיה ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני, 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2024 יעלה בהדרגה, ב-5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR. נכון ליום 31 בדצמבר 2020 עומד יחס זה על 80%.

ב) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים, החל משנת 2017, עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

ג) לעניין הרכב ההון המוכר, נקבע שההיקף המקסימלי של הון רובד 2 בתקופת הפריסה יעמוד על שיעור של 50% מההון הנדרש לכושר פירעון.

הבהרה לעניין מידע צופה פני עתיד בדוח זה

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות (בכלל זה שיעורי תמותה, תחלואה, החלמה, ביטולים, הוצאות, מימוש גמלה ושיעור רווח חיתומי), הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, הנחות על דפוס ההתפתחות העתידית של ההון הנדרש ומרווח הסיכון, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות ונזק בתרחישי קטסטרופה.

ג. הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי

בהוראות הגילוי נקבע, בין היתר, כי דוח יחס כושר פירעון כלכלי יפורסם באתר האינטרנט של החברה ויכלול במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב. דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר של כל שנה יבוקר בידי רואה החשבון המבקר של החברה. כמו כן הוראות הגילוי כוללות הוראות בקשר למבנה דוח יחס כושר פירעון כלכלי, אישורו על ידי האורגנים המתאימים בחברה, ביקורתו על ידי רואה החשבון המבקר של החברה ודרישות הגילוי לגבי.

בהתאם למכתב הממונה למנהלי חברות הביטוח מיום 14 במרץ 2021 בעניין "דיווח ופרסום יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2020 וליום 30 ביוני 2021", מועד פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי ודיווח קבצי דיווח סולבנסי לממונה ליום 31 בדצמבר 2020 יהיה עד ליום 30 ביוני 2021. כמו כן, חברת ביטוח רשאית לא לפרסם לציבור דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2021.

בהתאם להוראות הגילוי, חברת ביטוח נדרשת לכלול מידע בדבר מבחני רגישות של יחס כושר הפירעון ביחס לגורמי סיכון שונים המהותיים לחברה באופן מדורג, כך שדיווח רגישות לשינוי ריבית חל מדוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2020 ודיווח רגישות לשינוי בשאר גורמי הסיכון המהותיים יחל מדוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2021.

החל מדוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2021, חברת ביטוח תידרש לכלול גם מידע כמותי בדבר תנועה ביחס כושר הפירעון הכלכלי, שישביר את הגורמים המרכזיים לשינוי בעודף ההון משנה לשנה.

בגין חישוב יחס כושר הפירעון ליום 31 בדצמבר 2020 נערכה ביקורת של רואה החשבון המבקר בהתאם להוראות הממונה. הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 בדיקה של מידע כספי עתידי.

ד. הגדרות	
החברה	- הראל חברה לביטוח בע"מ.
הממונה	- הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.
הוראות משטר כושר פירעון כלכלי	- הוראות חוזר הממונה 2020-1-15 בעניין "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II, על הבהרותיו.
אומדן מיטבי (Best Estimate)	- צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהוונים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)	- Similar to Life Techniques. ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים.
ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)	- Non-Similar to Life Techniques. ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי.
הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)	- Basic Solvency Capital Requirement. הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי, התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה והון נדרש בשל חברות מנהלות.
הון נדרש לכושר פירעון (SCR)	- Solvency Capital Requirement. סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
הון עצמי מוכר	- סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר סולבנסי.
הון רובד 1 בסיסי	- הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרו לאחר תאריך הדוח ועד ליום פרסומו לראשונה של הדוח.
הון רובד 1 נוסף	- שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון רובד 1 נוסף.
הון רובד 2	- מכשירי הון רובד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני מורכב - כששוים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר סולבנסי.
השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון	- השפעת המתאם החלקי בין סיכונים שונים במודל על סכימתם. ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים, כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון.
יחס כושר פירעון	- היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.
התאמת תרחיש מניות	- דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.
מאזן כלכלי	- מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר סולבנסי.
מרווח סיכון (RM)	- Risk Margin. סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.
מתאם תנודתיות (VA)	- Volatility Adjustment. רכיב אנטי מחזורי המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, ומתווסף לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
ניכוי בתקופת הפריסה	- חברת ביטוח רשאית, לאחר שקיבלה אישור לכך מהממונה, לנכות בתקופת הפריסה סכום מעתודות הביטוח, בהתאם לעקרונות שקבע הממונה. גידול בעתודות הביטוח יפרס בצורה הדרגתית עד לשנת 2032.
סף הון מינימלי (MCR)	- Minimum Capital Requirement. הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.

<p>Expected Profit in Future Premiums. הרווח העתידי הגלום בהתחייבויות חוזי ביטוח חיים ובריאות קיימים הנובע מפרמיות עתידיות.</p>	<p>רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP)</p>
<p>Ultimate Forward Rate. שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהציפיות לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.</p>	<p>UFR</p>

ה. מתודולוגית החישוב

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי חושב ונערך בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי. להלן עיקרי ההוראות: מאזן כלכלי

המאזן הכלכלי מחושב לפי ההוראות המפורטות שפרסם הממונה, אשר מבוססות על כללי Solvency II באירופה, עם התאמות למאפייני המוצרים והסביבה הכלכלית בישראל. מטרת הכללים היא לשקף את הערך הכלכלי של סעיפי המאזן בהתאם לתפיסת הממונה. לפי ההוראות, ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המייצג את התוספת להתחייבויות הביטוחיות שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח. על-פי ההוראות, מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים. המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה, בתוספת חברות ביטוח בנות אשר נתוניהן מאוחדים עם נתוני חברת הביטוח. המאזן הכלכלי אינו כולל את הערך הכלכלי של נכסים לא מוחשיים ושל הוצאות רכישה נדחות.

ניכוי בתקופת הפריסה

הניכוי בתקופת הפריסה מחושב בהתאם למכתב עקרונות הניכוי, כמתואר בסעיף 1.ב.א) לעיל.

חוזר ביטוח 5-1-2020 בנושא "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - בדיקת נאותות העתודה (LAT)" שפורסם ביום 29 במרץ 2020 (להלן - "חוזר ה-LAT") קבע שינויים באופן חישוב התחייבויות הביטוח במסגרת בדיקת נאותות העתודה וקבע שינויים אלה יחולו החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2020 כשינוי מדיניות חשבונאית בדרך של יישום למפרע.

במקביל, בחישוב הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2019 בהתאם להנחיות הפיקוח, לא הובא בחשבון שינוי המדיניות כאמור, והחישוב התבסס על התחייבויות הביטוח כפי שנרשמו בדוח הכספי ליום 31 בדצמבר 2019.

ביום 18 במרץ 2021 פורסמה הבהרה (שה. 1937-2021) (להלן - "הבהרה בעניין חוזר ה-LAT"), לפיה הוראות חוזר ה-LAT יבואו לידי ביטוי לראשונה בדוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2020. חישוב השפעת חוזר ה-LAT על גובה הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2020 יבוצע בדרך של חישוב למפרע, באופן הבא:

הניכוי בתקופת הפריסה יחושב ליום 31 בדצמבר 2019 באותה שיטה בה חושב בדוח יחס כושר פירעון כלכלי למועד זה, כאשר התחייבויות הביטוח על בסיס חשבונאי כוללות את השפעת חוזר ה-LAT והתחייבויות הביטוח על בסיס כלכלי (אומדן מיטבי בתוספת מרווח הסיכון) וכן תוספת השווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות כוללות את ההשפעה הנגזרת מכך. גובה הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2020 התבסס על הניכוי בתקופת הפריסה שחושב למפרע והופחת באופן ליניארי בהתאם להוראות.

ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי הסיכון הבאים אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי: סיכוני ביטוח חיים, סיכוני ביטוח בריאות, סיכוני ביטוח כללי, סיכוני שוק וסיכוני צד נגדי. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תתי רכיבי סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהנחיות. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי הסיכון כאמור, בניכוי השפעת הפיזור בין הסיכונים בחברה על פי מקדמי המתאם המיוחסים להם לפי ההוראות, ובניכוי התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה, כמפורט בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי ובגין חברות מנהלות. יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של ההנחות. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות

גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם עשוי להיות תנודתי. דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו בהוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על-פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה הקרובה, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

ההתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה

בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, חברת ביטוח רשאית להכיר בהתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה עד לגובה יתרת העתודה למסים נדחים נטו הרשומה במאזן הכלכלי, בתוספת נכס מס כנגד רווחים עתידיים שמתקיימים בו כל התנאים הבאים:

- באפשרותה של חברת הביטוח להראות לממונה, כי סביר שרווחים עתידיים חייבים במס יהיו זמינים ונכסי המס יהיו ניתנים למימוש כנגדם;
- הוא נובע מפעילות בביטוח כללי או ביטוח בריאות NSLT בלבד;
- ערכו אינו עולה על שיעור של 5% מה-BSCR.

ו. הערות והבהרות

1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת, ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. המידע והמחקרים הם אותם אלו ששימשו בסיס לדיווח השנתי של החברה לשנת 2020. לא הובאו בחשבון מידע או מחקרים אשר גובשו לאחר מועד פרסום הדיווח השנתי של החברה לשנת 2020 אם וככל שבוצעו. יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה יכולת להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב. למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

2. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות

(א) תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ולהוראות רגולטוריות תכופות. ראה בקשר לכך סעיפים 2.1, 2.2, 2.3 בחלק ב' בפרק עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2020. למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

(ב) בהתאם להוראות סולבנסי, השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווין במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37. מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה לתלויות המתוארת בבאור 37' לדוחות הכספיים לשנת 2020, לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית ועל יחס כושר הפירעון.

(ג) ביום 13 במאי 2021 פרסם הממונה עדכון (שה. 2021-532) לקובץ שאלות ותשובות ליישום וגילוי משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח (להלן - "קובץ שאלות ותשובות"). במסגרת קובץ שאלות ותשובות ניתנה, בין היתר, הבהרה בנוגע לגבול החוזה בפוליסות חיסכון ללא מקדם מובטח ששווקו לאחר שנת 2013. ההבהרה קובעת, כי גבול החוזה בפוליסות מסוג זה הינו מועד הבטחת מקדם ההמרה, כך שהאופציה לקבלת מקדם מובטח ותזרימי המזומנים הנובעים ממימוש אותה אופציה לא יבואו לידי ביטוי בגבולות החוזה של הפוליסה. כמו כן, צוין כי עבור החישוב ליום 31 בדצמבר 2020 ניתן להמשיך ולהשתמש בגבול החוזה שהיה בשימוש החברה בחישוב ליום 31 בדצמבר 2019 עבור פוליסות אלה. יישום ההבהרה של הממונה ביחס לגבולות החוזה בפוליסות

חיסכון ללא מקדם מובטח ששווקו לאחר שנת 2013 כמפורט לעיל, טרם יושם בדוח זה ויישומו צפוי להקטין את יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה בשיעור שאינו מהותי.

2. יחס כושר פירעון וסף הון

א. יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר		
2019	2020	
(מבוקר)		
מיליוני ש"ח		
15,370	15,478	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראו סעיף 4
9,061	9,717	הון נדרש לכושר פירעון - ראו סעיף 5
6,309	5,761	עודף
170%	159%	יחס כושר פירעון כלכלי

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

-	(46)	גיוס (פדיון) הון (*)
15,370	15,432	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
6,309	5,715	עודף הון
170%	159%	יחס כושר פירעון כלכלי

(*) בחודש מאי 2021 נפתחה אג"ח סדרה ה' בסך של 435 מיליוני ש"ח בפדיון מוקדם. פדיון זה מקטין את ההון המשני המוכר בכ-46 מיליוני ש"ח בלבד, מאחר ונכון ליום 31 בדצמבר 2020 קיימת יתרת הון משני לא מנוצלת של כ-389 מיליוני ש"ח מעבר למגבלת הון רובד 2.

שינויים עיקריים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים

מצב ההון של החברה לסוף 2020 הושפע מההתפתחות העסקית השוטפת של החברה, שינויים במשתני שוק, עדכון הנחות דמוגרפיות ותפעוליות ועדכוני מודל שוטפים וכן מהנפת חברת אי אם איי.

- ביום 28 בפברואר 2021 דיווחה החברה על שינוי מבני במסגרתו יועברו מלוא החזקותיה של הראל חברה לביטוח בע"מ ("הראל ביטוח") בחברת החזקות במשכנתאות ישראל בע"מ ("אי אם איי החזקות") המחזיקה במלוא הון המניות של חברת הביטוח אי.אם.איי עזר - חברה לביטוח משכנתאות בע"מ ("אי אם איי ביטוח"), לחברת הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ ("הראל השקעות") (להלן - "השינוי המבני"). ביום 25 במאי 2021, דיווחה הראל השקעות כי התקבלו כל האישורים לשינוי המבני, לרבות אישור רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון וכן אישור רשות המיסים. השינוי המבני יתבצע בהתאם להוראות סעיף 104 לפקודת מס הכנסה. העברת החזקות כאמור באי אם איי החזקות, מהראל ביטוח להראל השקעות, במסגרת השינוי המבני, תבוצע ביום 1 ביולי 2021. השינוי המבני, אשר כלול בחישובים ליום 31 בדצמבר 2020, הקטין את עודף ההון הכלכלי בסך של כ-605 מיליוני ש"ח. מהלך זה מצטרף למהלך נוסף שביצעה החברה בשנה שעברה של העברת החזקותיה של הראל פנסיה וגמל בע"מ מהחברה להראל השקעות, אשר הקטין את עודף ההון הכלכלי בסך של כ-279 מיליוני ש"ח.
- במהלך תקופת הדוח חלה ירידה בעקום הריבית השקלי הצמוד חסר הסיכון, באופן שגרם לעליה בשווי ההתחייבויות הביטוחיות במוצרי החיסכון ומוצרי סיעוד ולעליה בדרישות ההון של חלק מהתרחישים הביטוחיים וגרם לקיטון בעודף ההון. מנגד, ירידת הריבית תרמה לעליה בשווי השקעות ולגידול בעודף ההון. במצטבר, שינויים אלה הובילו להרעה בעודף ההון וביחס כושר פירעון כלכלי של החברה.
- תשואות חיוביות מעל ריבית חסרת סיכון בתיק ההשקעות העצמיות של החברה (נוסטרו) ובתיקי העמיתים (המשפיעות באופן חיובי על הכנסות החברה מדמי ניהול) הביאו לגידול בהון רובד 1 של החברה, ומנגד הגדילו דרישת הון סיכוני שוק. במצטבר, תשואות אלה הובילו להשפעה חיובית על עודף ההון ויחס כושר פירעון כלכלי של החברה.

- במסגרת החישובים נעשו מספר עדכונים בהנחות הדמוגרפיות והתפעוליות, אשר השפיעו על מצב ההון של החברה נכון לדצמבר 2020. שינויים אלה כללו, בין היתר, עדכון מחקר הנוגע לגיל פרישה ומימוש גמלה בשילוב מודל תלוי גיל אשר תרם לגידול בעודף ההון, עדכון שיעורי ביטולים במוצרי ביטוח שונים שגרם לקיטון בעודף ההון ועדכון מודל ההוצאות שגרם לגידול בעודף ההון. במצטבר, שינויים אלה הובילו לגידול בעודף ההון וביחס כושר פירעון כלכלי של החברה.
 - מעבר לעדכון הנחת שיעורי ביטולים במודל האקטוארי, בשנת 2020 נרשמו בפועל שיעורי ביטולים מעבר לצפי במוצרים שונים, אשר גרמו להרעה בעודף ההון.
 - השפעת יישום חוזר ה-LAT, כאמור בסעיף ה לעיל, הינה הגדלת גובה הניכוי לתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2019 בסכום של כ-750 מיליוני ש"ח ועלייה בעודף ההון של כ-514 מיליוני ש"ח. בחישוב ליום 31 בדצמבר 2020 הופחת סכום הניכוי באופן ליניארי בהתאם להוראות.
- לפרטים בדבר יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניית ובדבר יעד עודף ההון ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 9 להלן.

ב. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר	
2019	2020
(מבוקר)	
מיליוני ש"ח	
2,272	2,429
11,294	11,105

סף הון (MCR) - ראו סעיף 6.א.
הון עצמי לעניין סף הון - ראו סעיף 6.ב.

3. מידע אודות מאזן כלכלי

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (פרק 1 חלק 2 של שער 5) (להלן - "פרק מדידה בחוזר המאוחד"), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי, כדלהלן:

(1) מאזן מאוחד

הנתונים במאזן הכלכלי מוצגים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה, למעט חברות ביטוח מוחזקות שנתונותן מאוחדים עם נתוני החברה.

(2) נכסים

- נכסים בלתי מוחשיים** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס.
- הוצאות רכישה נדחות** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס.
- השקעה בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ב', החישוב נעשה בשיטת השווי המאזני המותאם, בהתאם להוראות החוזר לעניין חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח. בהתאם לשיטה זו נכלל חלקה של החברה בחברות המוחזקות על בסיס חלקה היחסי בעודף הנכסים על ההתחייבויות שלהן, המחושב בהתאם לערך הכלכלי של הנכסים וההתחייבויות בהתאם להנחיות החוזר, המחושב על בסיס הדוחות הכספיים שלהן לאחר מחיקת הנכסים הבלתי מוחשיים. בחברות מוחזקות בהן המאזן הכלכלי משקף עודף התחייבויות על נכסים, שווי ההשקעה יעמוד על אפס ולא יהיה שלילי וזאת כאשר ערכה במאזן החשבונאי חיובי. הערך הכלכלי של החברות המוחזקות אינו כולל את הרווחים הגלומים בחברות אלו. בחברה מנהלת נוסף לערך הכלכלי 35% מיתרת הפרש המקורי המתייחס לחברה זו.
- נכסי חוב בלתי סחירים** - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.
- אג"ח מיועדות** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ה', חברת הביטוח מבצעת התאמה לערך של אג"ח מיועדות למאזן הכלכלי.

(3) התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, מרווח סיכון (RM) ונכסי ביטוח משנה

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה מחושבות, בהתאם לחלק א' פרק 4, של הוראות משטר כושר פירעון כלכלי, על בסיס אומדן מיטבי (להלן - "BE" או "Best Estimate") המבוסס על הנחות שהינן בעיקר פרי השלכת הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. ככלל, חישוב התחייבויות ביטוח חיים ובריאות (SLT) בוצע בהתאם לפרקטיקת החישוב של הערך הגלום של חוזי ביטוח (Embedded Value - EV) בישראל, וחישוב התחייבויות ביטוח כללי בוצע על בסיס החלק המתייחס ל-BE - בפרק המדידה בחוזר המאוחד המתייחס לנוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי.

מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים, כולל רווח עתידי, בריבית חסרת סיכון בתוספת VA ובהתחשב ב-UFR, על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר ניתן ביטוי לסיכון ברכיב ה-RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהם מוערכות ההתחייבויות הביטוחיות עם מרווחי שמרנות, בשיטות ובשיעורי היוון כמתואר בבאור 3 ג' לדוחות השנתיים.

חישוב התחייבויות הביטוח בגין ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח בוצע על ידי היוון תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים של החברה, באמצעות מודל המיושם על מידע, הקיים במערכות התפעוליות של החברה, לגבי הכיסויים הביטוחיים, ועל הנחות דמוגרפיות, כלכליות והתנהגותיות רבות. התזרימים הצפויים כוללים לדוגמה פרמיות חזויות לאור שיעורי הביטולים הצפויים, בניכוי ההוצאות שתהיינה לחברה בגין הכיסויים לרבות עמלות לסוכנים, תביעות צפויות וכיוצא בזה. תזרים זה מהווה לפי עקום ריבית אשר נקבע על-ידי הממונה ואשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינת ישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) אשר נקבע על ידי הממונה.

חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים (למעט בגין פוליסות ללא סיכון ביטוחי, לרבות חוזי השקעה). בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ-"עסק חיי", דהיינו שמבנה החברה לא ישתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראה גם סעיף 1.1. לעיל - הערות והבהרות.

מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית

- ככלל, ההנחות שביסוד המודלים גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות, אשר לא כללו אירועים קיצוניים. קיימת, אמנם, הסתברות נמוכה להתרחשות אירועים קיצוניים אך אין ביכולת החברה להעריך הסתברות זו וגם לא את מידת השפעתם של אירועים אלה. בהתאם לכך, אירועים כאלה לא הובאו בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודלים.
- בשל העדר נתונים מספקים, בחישוב הערכה מיטבית לא הונח והחברה לא בדקה, את רמת המתאם (קורלציה) בין הנחות דמוגרפיות ותפעוליות לבין הנחות הנוגעות לתנאי השוק (למשל שיעור הריבית), מתאם אשר עלול להשפיע על ההערכה המיטבית באופן מהותי.
- קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת התפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים בביטוח חיים ובריאות SLT, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי, וללא התחשבות של תלות או התאמה בין ההנחות השונות, או בין ההנחות לפרמטרים כלכליים חיצוניים כגון מיסוי, ריבית או רמת התעסוקה במשק.
- תזרימי המזומנים העתידיים מתייחסים, במקרים רבים, לעשרות שנים קדימה. המחקרים עליהם מבוססות ההנחות שבבסיס התזרימים מבוססות על מיטב הידיעה של ההנהלה, בעיקר בהתאם למה שקרה בשנים האחרונות. קיימת מידה רבה של חוסר וודאות האם ההנחות בבסיס התזרימים אכן תתממשנה.

הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

ההנחות שבבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי גורמים דמוגרפיים ותפעוליים רלבנטיים, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה. ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים

פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומתבססות על ניסיון רלוונטי ו/או על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה ותחלואה שפורסמו על ידי הממונה. ההנחות התפעוליות (הוצאות הנהלה וכלליות) חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות להתחייבויות הביטוחיות הרלוונטיות, לרבות: הקצאת ההוצאות למגזרים השונים ולפעילויות השונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות ניהול תביעות וכיוצא בזה) והנחות לגבי אופן ההתפתחות העתידית שלהן (בהתאם למדד, היקף פרמיות, מספר כיסויים, היקף נכסים וכדומה). ההנחות העיקריות עליהן הסתמכנו בחישובים הינן כדלקמן:

(א) הנחות כלכליות

- ריבית היוון - עקום ריבית חסר סיכון אשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינה צמודות בישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) המחושב על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, הכל כפי שנקבע על ידי הממונה.
- שיעור התשואה על נכסים המגבים את מוצרי ביטוח החיים תלויי התשואה הינו זהה לריבית ההיוון.
- אג"ח מיועדות מוערכות בהתאם לשוויין ההוגן המביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן.

(ב) הנחות תפעוליות (עבור ביטוח חיים ובריאות)

הוצאות הנהלה וכלליות - החברה ניתחה את ההוצאות אשר מיוחסות למגזרי הביטוח הרלוונטיים בדוח הכספי, וייחסה אותן למוצרים וסוגי כיסוי שונים, ולפעולות שונות כגון תפעול שוטף של הכיסויים, ניהול השקעות, טיפול בתביעות, תשלום גמלאות ועוד. מחקר ההוצאות מתעדכן מידי תקופה וסוגי ההוצאות השונות מועמסים על תזרים המזומן העתידי ביחס למשתנים הרלוונטיים כגון מספר כיסויים, כמות פרמיות, עתודות או מספר תביעות. קביעת ההוצאות העתידיות וכן אופן הקצאתן לתזרימים העתידיים כוללים בתוכם הערכות של החברה ושיקולי דעת רבים אשר משפיעים על סך ההתחייבויות.

(ג) הנחות דמוגרפיות

- ביטולים (הפסקת תשלום פרמיה, סילוק פוליסות, משיכות)
- תמותת גמלאים ופעילים
- תחלואה (שיעור ואורך התביעות) למוצרי סיעוד, אי כושר עבודה ובריאות
- מימוש ומסלולי גמלה

(ד) הנחות בביטוח כללי

עלות תביעות, בגין נזקים עתידיים ונזקים שאירעו אך טרם שולמה התביעה בגינם - בהתאם לניסיון העבר של החברה בענפים השונים בקשר לשיעורי התביעות, גובה התביעות וקצב תשלומי התביעות בענפים בעלי זנב ארוך.

(4) מרווח סיכון (Risk Margin)

בנוסף להתחייבויות הביטוחיות על בסיס הערכה מיטבית, מחושב רכיב של מרווח סיכון, המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח, המחושבות על בסיס הערכה מיטבית, במלואן. ה-Risk Margin מחושב בהתאם להוראות הממונה על סמך שיעור עלות הון של 6% ומהוון בריבית חסרת סיכון מותאמת, אך ללא רכיב ה-VA. דרישת ההון העתידית מחושבת לפי "שיטת גורמי הסיכון", על ידי שינוי רכיבי דרישת ההון שחושבו למועד הדיווח, למעט דרישת הון בגין סיכונים שוק, בהתאם להתפתחות החזויה של גורמי הסיכון שיוחסו להם. גורמים אלה נועדו לשקף את התפתחות הסיכונים על פני ציר הזמן.

מגבלות והסתייגויות בחישוב מרווח הסיכון

כאמור לעיל, מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי בגין סיכונים ביטוחיים לאורך חיי העסקים הקיימים. שיטת חישוב זו הוגדרה על ידי הממונה ואיננה משקפת בהכרח את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה. בנוסף, דרישות ההון מבוססות על ההערכה המיטבית, לרבות מגבלותיה כפי שתוארו לעיל. כמו כן, תרחישי הקיצון והקורלציות המוגדרים במסגרת המודל הסטנדרטי לחישוב דרישות ההון מתבססים על סדרת תרחישים והנחות אשר הוגדרו על ידי הממונה ואין בהם משום שיקוף כלשהו של ניסיון החברה בפועל.

(5) התחייבויות אחרות

- א. **התחייבויות תלויות** - לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראה סעיף 1.ו.2.1 (ב) לעיל.
- ב. **התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים והתחייבויות במאזן הכלכלי לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בהוראות סולבנסי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור. היתרה כוללת גם התחייבות בגין מיסים נדחים הנובעים מהניכוי בתקופת הפריסה.
- ג. **זכאים ויתרות זכות** - בהתאם לחלק א' פרק 1, חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.
- ד. **התחייבויות פיננסיות** - בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בהוראות סולבנסי ובכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 לפיה אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.

(6) ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2020

הניכוי בתקופת הפריסה חושב, בהתאם להוראות הכלולות בחוזר סולבנסי ובמכתב למנהלי חברות הביטוח: "עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" מיום 15 באוקטובר 2020 (להלן - "מכתב עקרונות הניכוי") ובהתאם למכתב ההבהרה בעניין חוזר ה-LAT.

הניכוי, אשר הסתכם לסך של 4,265 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2019 ולסך של 4,630 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020 (לאחר תוספת השפעת יישום חוזר ה-LAT והפחתה של 1/13), חושב כסכום ההפרשים החיוביים שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) (בניכוי התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים לאותו מועד. הפרשים אלו חושבו ברמת קבוצות מוצרים ובהתאם להוראות הכלולות במכתב העקרונות.

א. מאזן כלכלי

ליום 31 בדצמבר, 2019		ליום 31 בדצמבר, 2020		
מאזן לפי תקינה מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה* חשבונאית	
(מבוקר)		(מבוקר)		
מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		
-	643	-	799	נכסים:
-	2,197	-	2,208	נכסים בלתי מוחשיים
1,354	1,354	1,341	1,341	הוצאות רכישה נדחות
				רכוש קבוע
				השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח
465	862	30	30	חברות מנהלות
1,303	1,330	1,110	1,111	חברות מוחזקות אחרות
1,768	2,192	1,140	1,141	סך כל השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח
1,769	1,769	1,802	1,802	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלוי תשואה
1,997	1,997	1,971	1,971	נדל"ן להשקעה - אחר
1,871	4,145	1,482	4,216	נכסי ביטוח משנה
1,270	1,270	1,074	1,160	חייבים ויתרות חובה
61,562	61,562	64,607	64,607	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלוי תשואה
				השקעות פיננסיות אחרות
10,937	10,933	10,180	10,179	נכסי חוב סחירים
8,882	7,811	8,598	7,549	נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות
7,857	5,214	7,957	5,147	אג"ח מיועדות
1,273	1,273	1,520	1,520	מניות
2,144	2,144	2,518	2,518	אחרות
31,093	27,375	30,773	26,913	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
2,897	2,897	3,452	3,452	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלוי תשואה
1,645	1,645	2,351	2,351	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
1,488	1,488	1,244	1,244	נכסים אחרים
108,714	110,534	111,237	113,205	סך כל הנכסים
66,888	66,888	70,530	70,530	סך כל הנכסים עבור חוזים תלוי תשואה
				הון
10,921	5,026	10,247	4,831	הון רובד 1 בסיסי
10,921	5,026	10,247	4,831	סך כל ההון
				התחייבויות
15,661	28,696	16,051	27,561	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלוי תשואה – ראו סעיף (ב)
62,103	66,551	64,879	70,316	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלוי תשואה - ראו סעיף (ב)
10,354	-	10,965	-	מרווח סיכון (RM)
(4,265)	-	(4,630)	-	ניכוי בתקופת הפריסה
4,218	936	3,803	987	התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו
3,365	3,470	3,622	3,703	זכאים ויתרות זכות
6,118	5,616	5,991	5,498	התחייבויות פיננסיות
239	239	309	309	התחייבויות אחרות
97,793	105,508	100,990	108,374	סך כל ההתחייבויות
108,714	110,534	111,237	113,205	סך כל ההון וההתחייבויות

* מאזן הראל ביטוח מוצג לאחר השינוי המבני בעניין הנפת חברת אי אם אי החזקות - ראו סעיף 2.א. לעיל
לפירוט הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים ראו סעיף 2.א. לעיל

ב. הרכב ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2020		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
ברוטו	ביטוח משנה	שייר
(מבוקר)		
מיליוני ש"ח		
3,476	(1,310)	4,786
8,530	2,577	5,953
12,006	1,267	10,739
64,294	215	64,079
76,300	1,482	74,818

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים
וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2019		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
ברוטו	ביטוח משנה	שייר
(מבוקר)		
מיליוני ש"ח		
3,229	(987)	4,216
8,800	2,688	6,112
12,029	1,701	10,328
61,470	170	61,300
73,499	1,871	71,628

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים
וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

שינויים עיקריים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים

מרבית הגידול בסה"כ ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשנת 2020 נובע מתשואות חיוביות מעבר לריבית ההיוון והפקדות שוטפות בתיקי עמיתים בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה.

4. הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2020			
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1	
		הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
(מבוקר)			
מיליוני ש"ח			
15,938	5,248	443	10,247
(71)	-	-	(71)
-	-	-	-
(389)	(389)	-	-
<u>15,478</u>	<u>4,859</u>	<u>443</u>	<u>10,176</u>
<u>9,211</u>			<u>9,211</u>

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

ליום 31 בדצמבר 2019			
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1	
		הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
(מבוקר)			
מיליוני ש"ח			
16,514	5,151	442	10,921
(523)	-	-	(523)
(33)	(33)	-	-
(588)	(588)	-	-
<u>15,370</u>	<u>4,530</u>	<u>442</u>	<u>10,398</u>
<u>9,390</u>			<u>9,390</u>

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס*
 * הוצג מחדש

- (א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לסימן ב' בפרק 2 בחלק 2 של שער 5 בחוזר המאוחד - "משטר כושר פירעון כלכלי" (להלן - "נספח משטר כושר פירעון כלכלי"). ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה, סכום השקעה עצמית במניות רגילות וסכום דיבידנד שהוכרז לאחר יום הדוח ועד ליום הפרסום לראשונה של הדוח.
- (ב) הפחתות - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".
- (ג) חריגה ממגבלות כמותיות - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

4. הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (המשך)

(ד) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר		
2019	2020	
(מבוקר)		
מיליוני ש"ח		
		הון רובד 1:
10,398	10,176	הון רובד 1 בסיסי
		הון רובד 1 נוסף:
442	443	מכשירי הון ראשוני מורכב
442	443	סך הון רובד 1 נוסף
10,840	10,619	סך הון רובד 1
		הון רובד 2:
2,099	2,525	מכשירי הון רובד 2
2,171	1,938	מכשירי הון משני מורכב
816	785	מכשירי הון שלישוני מורכב
32	-	מכשירי הון משני נחות
(588)	(389)	בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית
4,530	4,859	סך הון רובד 2
15,370	15,478	סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

לפירוט הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים ראו סעיף 2.א. לעיל.
 לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניית ראה סעיף 7 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

5. הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר		
2019	2020	
(מבוקר)		
מיליוני ש"ח		
		הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR
4,661	4,858	הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק (*)
240	275	הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי
4,469	3,984	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים
8,545	9,153	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (NSLT + SLT)
1,896	1,860	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי
19,811	20,130	סה"כ
(6,590)	(6,550)	השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
13,221	13,580	סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR
395	392	הון נדרש בשל סיכון תפעולי
(4,575)	(4,275)	התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה
		הון נדרש בשל חברות מנהלות:
10	10	קרן החיסכון לצבא הקבע-חברה לניהול קופות גמל בע"מ
10	10	לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ
20	20	סה"כ הון נדרש בשל חברות מנהלות
9,061	9,717	סה"כ הון נדרש לכושר פירעון
		(*) הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק כולל התאמת תרחיש מניון

לפרטים אודות מידע בדבר הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניון ראה סעיף 7 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

שינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה

שינויים בהון הנדרש לכושר פירעון משנה לשנה מושפעים מהתכלות דרישת ההון בגין מוצרי ביטוח קיימים, אשר מקטינה את ההון הנדרש לכושר פירעון ומנגד מכירות מוצרים חדשים אשר מגדילים את ההון הנדרש לכושר פירעון. לפירוט הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים ראו סעיף 2.א. לעיל.

6. סף הון (MCR)

(א) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר		
2019	2020	
(מבוקר)		
מיליוני ש"ח		
2,272	2,348	סף הון לפי נוסחה MCR
2,265	2,429	גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
4,077	4,373	גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
2,272	2,429	סף הון (MCR)

(ב) הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2020		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
(מבוקר)		
מיליוני ש"ח		
15,867	5,248	10,619
(4,762)	(4,762)	-
11,105	486	10,619

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 4 חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (*)
הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2019		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
(מבוקר)		
מיליוני ש"ח		
15,957	5,117	10,840
(4,663)	(4,663)	-
11,294	454	10,840

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 4 חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (*)
הון עצמי לעניין סף הון

(*) בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' לנספח משטר כושר פירעון כלכלי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

7. השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה

ליום 31 בדצמבר 2020				
ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	השפעת התאמת תרחיש מניות	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות
מיליוני ש"ח				
91,895	-	-	(4,630)	87,265
7,129	-	-	3,047	10,176
12,206	225	-	3,047	15,478
11,583	-	(283)	(1,583)	9,717

סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM) הון רובד 1 בסיסי הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2019				
ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	השפעת התאמת תרחיש מניות	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות
מיליוני ש"ח				
88,118	-	-	(4,265)	83,853
7,591	-	-	2,807	10,398
12,423	727	-	2,220	15,370
10,976	-	(457)	(1,458)	9,061

סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM) הון רובד 1 בסיסי הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון הון נדרש לכושר פירעון

לפירוט הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים ראו סעיף 2.א. לעיל.

8. ניתוח רגישות לשינויים בריבית

להלן מוצג ניתוח רגישות של יחס כושר פירעון כלכלי ביחס לשינוי בריבית למועד הדוח, בהתחשב בהוראות הפריסה ובהתאמת מניות. ניתוח זה מביא לידי ביטוי את השפעות השינוי על ההון העצמי, לרבות המגבלות הכמותיות החלות על ההון העצמי ועל ההון הנדרש לכושר פירעון. מבחן הרגישות מביא לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד, בהנחה ששאר גורמי הסיכון קבועים ואינם כוללים השפעות משניות או שינויים נגזרים על גורמי סיכון אחרים. לא נלקחה בחשבון השפעת השינוי בריבית על סכום הניכוי. בחישוב מבחן הרגישות נבנה עקום ריבית חסרת סיכון חדש, המייצג ירידה של 50 נקודות בסיסי עד נקודת ה- Last Liquid Point (LLP) ולאחריו אקסטרפולציית סמית-וילסון עד לריבית ה-UFR. יצויין כי הרגישות אינה ליניארית, כך שרגישויות בשיעורים אחרים לא בהכרח ניתנים לחישוב באמצעות אקסטרפולציה פשוטה של מבחן הרגישות המוצג.

ליום 31 בדצמבר 2020	
השפעה על יחס כושר פירעון כלכלי	
(17%)	ירידה בריבית של 50 נקודות בסיס בריבית חסרת הסיכון

9. מגבלות על חלוקת דיבידנד

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן להבטחת כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה כפופה לדרישות ההון והרגולציה הנקבעת לעניין חלוקת דיבידנד.

ביום 30 בנובמבר 2020 אישר דירקטוריון החברה את עדכון התכנית לניהול הון ונקבעו בשלב זה, כללי סף לחלוקת דיבידנד, הכוללים יחס כושר פירעון כלכלי מינימאלי, בהתחשב בהוראות הפריסה, בשיעור של 135% יחס כושר פירעון מינימאלי, ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה בשיעור של 105%.

ב-28 בפברואר 2021 אישר דירקטוריון החברה מדיניות חלוקת דיבידנד בשיעור של לפחות 35% מהרווח הכולל כל עוד הראל עומדת ביעדים המינימאליים ליחס כושר פירעון מבוסס סולבנסי 2.

כללי הסף נועדו לאפשר להראל ביטוח התמודדות עם משברים מבלי לפגוע מהותית בפעילותה ובעמידתה בדרישות ההון החלות עליה. עם זאת, אין באמור כדי להבטיח שהחברה תעמוד בכללי הסף שנקבעו בכל עת.

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה בחודש אוקטובר 2017 (להלן "המכתב"), חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי משטר כושר פירעון כלכלי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא התחשבות בהוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות.

להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ועל יעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה בהתייחס ליחס כושר הפירעון המחושב ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות, כנדרש במכתב. יחס זה עומד ביחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות:

ליום 31 בדצמבר		
2019	2020	
(מבוקר)		
מיליוני ש"ח		
12,423	12,206	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
10,976	11,583	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
1,447	623	עודף
113%	105%	יחס כושר פירעון (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

-	-	גיוס מכשירי הון (*)
12,423	12,206	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
1,447	623	עודף (גירעון)
113%	105%	יחס כושר פירעון (באחוזים)
		סטאטוס ההון לאחר פעולות הוניות ביחס ליעד הדירקטוריון:
11,839	105%	יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון
584	44	עודף הון ביחס ליעד (במיליוני ש"ח)

(*) בחודש מאי 2021 נפתחה אג"ח סדרה ה' בסך של כ-435 מיליוני ש"ח בפדיון מוקדם. לפדיון זה אין השפעה על ההון המשני המוכר. לפירוט הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים ראו סעיף 2.א. לעיל.

אדוה ענבר
מנהלת הסיכונים

מישל סיבוני
מנכ"ל

יאיר המבורגר
יו"ר הדירקטוריון

30 ביוני, 2021
תאריך